

Παρασκευή, 3/4/2026

Δημοσιογραφική Διάσκεψη Υφυπουργού Πολιτισμού Δρος Βασιλικής Κασσιανίδου

Σας καλωσορίζω στη δημοσιογραφική διάσκεψη για την παρουσίαση των δράσεων, πολιτικών και έργων που υλοποιήθηκαν κατά το 2025 από το Υφυπουργείο Πολιτισμού.

Το Υφυπουργείο Πολιτισμού αποτελεί την αρμόδια κρατική αρχή για την ανάδειξη του πολιτισμού της Κύπρου, στο σύνολό του. Το Υφυπουργείο είναι υπεύθυνο για τη διαφύλαξη της ύλης και της υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς, για τη στήριξη και προβολή της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας καθώς και για την προστασία, διαφύλαξη και ανάδειξη των αρχαιακών πηγών και την προβολή, μέσα από αυτές, της ιστορίας και κληρονομιάς της Κύπρου.

Ως η συντεταγμένη διοικητική δομή χαράσσει πολιτική και στρατηγικούς σχεδιασμούς για τη διαμόρφωση της πολιτιστικής φυσιογνωμίας της χώρας.

Από τον Ιανουάριο του 2026 το Υφυπουργείο Πολιτισμού αποτελείται από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού, την Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας και το Κρατικό Αρχείο.

Αποστολή - Πρόγραμμα Διακυβέρνησης-Υλοποίηση Στόχων και Έργων

Θα ήθελα να ξεκινήσω υπογραμμίζοντας ότι το Υφυπουργείο Πολιτισμού εφαρμόζει μια ολιστική στρατηγική που θέτει στο επίκεντρο τον πολιτισμό του τόπου μας και τους ανθρώπους που τον υπηρετούν. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήσαμε μεγάλο ποσοστό των στόχων και προτάσεων του προγράμματος διακυβέρνησης του Προέδρου Χριστοδουλίδη για τον πολιτισμό.

Θέσαμε ως προτεραιότητα τη συντήρηση και αναβάθμιση των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, με στόχο την περαιτέρω ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Παράλληλα, συνεχίσαμε να στηρίζουμε έμπρακτα τις πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες, μέσα από νέα, στοχευμένα χορηγικά προγράμματα, ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη παραγωγή σύγχρονου πολιτισμού. Επενδύσαμε στην ανάπτυξη της πολιτιστικής παιδείας και της φιλιαναγνωσίας, καλλιεργώντας τη δημιουργικότητα και την αγάπη για τον πολιτισμό από νεαρή ηλικία. Ταυτόχρονα, προωθήσαμε την «ήπια» διπλωματία του πολιτισμού με την υπογραφή διμερών μνημονίων συνεργασίας και συμφωνιών, ενισχύσαμε την εξωστρέφεια του πολιτιστικού μας τομέα και τη διεθνή παρουσία της Κύπρου, και εργαστήκαμε για να αναδείξουμε τον ρόλο της ως περιφερειακού κόμβου πολιτισμού, τόσο για επισκέπτες όσο και για Κύπριους και ξένους δημιουργούς.

Την ίδια στιγμή, συνεχίζουμε με συνέπεια τις προσπάθειες για τη βελτίωση της στελέχωσης και της εύρυθμης λειτουργίας του Υφυπουργείου, των τμημάτων και των υπηρεσιών του, καθώς και των οργανισμών που εποπτεύουμε, ώστε να ανταποκρινόμαστε με αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και σύγχρονη αντίληψη στις διαρκώς μεταβαλλόμενες προκλήσεις και ανάγκες του πολιτιστικού τομέα.

Θα προσπαθήσω στη συνέχεια να αποτυπώσω το έργο και δράσεις που υλοποιήθηκαν κατά το 2025 στη βάση των στρατηγικών μας στόχων.

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ Προστασία και προβολή της αρχαιολογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου, της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας

Η συντήρηση, διαχείριση, μελέτη και προβολή του αρχαίου μας πολιτισμού, αποτελεί εθνικό μας καθήκον, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην ενίσχυση της ταυτότητάς μας και προσφέρει ανεκτίμητες προοπτικές στην οικονομική ανάπτυξη, στον τουρισμό, αλλά και στη δημιουργία

θέσεων απασχόλησης. Στο πλαίσιο αυτό συνεχίζουμε την αναβάθμιση των επισκέψιμων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων καθώς και των μουσείων μας.

Περιοδική συντήρηση, αποκατάσταση των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων

Σημαντική αρμοδιότητα του Τμήματος Αρχαιοτήτων, και ειδικότερα της Εφορείας Μνημείων, αποτελεί η συντήρηση και αποκατάσταση των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Τμήμα έχει την ευθύνη συντήρησης και αποκατάστασης πέραν των 1500 κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων σε όλη την Κύπρο.

Το 2025 προωθήθηκαν 24 νέες κηρύξεις Αρχαίων Μνημείων, τόσο στις ελεύθερες περιοχές όσο και στα Κατεχόμενα. Εκτελέστηκαν εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης σε 53 Μνημεία Πρώτου Πίνακα, ενώ έχει παραχωρηθεί επιχορήγηση για 42 έργα σε Μνημεία Δευτέρου Πίνακα.

Θα ήθελα να εστιάσω στα πιο σημαντικά έργα του Τμήματος Αρχαιοτήτων που ολοκληρώθηκαν το 2025. Συγκεκριμένα, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες συντήρησης στην Οικία Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου, στην μεσαιωνική αίθουσα Καστελιώτισσας και στην Πύλη Αμμοχώστου, η οποία παρέμενε κλειστή από το 2018.

Έχουν επίσης ολοκληρωθεί τα έργα αναβάθμισης των υποδομών του αρχαιολογικού χώρου του Κουρίου, που περιλαμβάνουν την πλήρη ανακαίνιση του κέντρου επισκεπτών, την αναβάθμιση του πωλητηρίου, τη δημιουργία νέων χώρων υγιεινής, την επέκταση των καμαρινών του αρχαίου θεάτρου, αλλά και την αναβάθμιση της ηλεκτρικής εγκατάστασης και του εξοπλισμού για το φωτισμό του θεάτρου.

Θέλω ακόμα να επισημάνω ότι ολοκληρώθηκε και η αποκατάσταση των πεζογεφυρών της Βασιλικής της Χρυσοπολίτισσας στην Κάτω Πάφο, έτσι ώστε ο χώρος που ήταν κλειστός από το 2017 να καταστεί και πάλι επισκέψιμος.

Αναβάθμιση αρχαιολογικών μουσείων και δράσεις σε μουσεία

Η Εφορεία Μουσείων, με αφορμή την Κυπριακή Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, προχώρησε στην αναβάθμιση της μόνιμης έκθεσης του Κυπριακού Μουσείου, εκσυγχρονίζοντας τη μουσειακή παρουσίαση των εκθεμάτων με σεβασμό στην ιστορικότητα του κτιρίου και της παλαιάς έκθεσης.

Επιπλέον, ξεκίνησε και έχει σχεδόν ολοκληρωθεί η κατασκευή στεγάστρου και η διαμόρφωση της εσωτερικής αυλής του Αρχαιολογικού Μουσείου Επαρχίας Πάφου, ενώ προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για τη ριζική ανακαίνιση και συντήρηση του κτηρίου του τοπικού Αρχαιολογικού Μουσείου Κουρίου στην Επισκοπή. Το έργο περιλαμβάνει και τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση της μουσειακής του έκθεσης.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της πολιτικής μας για βελτίωση της προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία και ευάλωτων ομάδων στους χώρους πολιτισμού συνεργαστήκαμε με την εταιρεία AbleBook και αναμένεται να ξεκινήσει το 2026 η υλοποίηση των εισηγήσεων τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι προχωρούν οι εργασίες ανέγερσης του νέου Αρχαιολογικού Μουσείου Κύπρου. Το έργο το διαχειρίζεται το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, προχωρά με εντατικούς ρυθμούς τις μουσειολογικές μελέτες για την οργάνωση και παρουσίαση των εκθεμάτων, καθώς και τη συντήρηση των αντικειμένων. Ο διαγωνισμός για τις γραφιστικές εφαρμογές και το περιεχόμενο, που περιλαμβάνει πέραν των 70 πολυμεσικών ψηφιακών εφαρμογών κατακυρώθηκε τον Οκτώβριο του 2025 και έχουν ήδη αρχίσει οι εργασίες.

Το Τμήμα εποπτεύει και οργανώνει περιοδικές εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό,

προβάλλοντας τις συλλογές του μέσα από συνδυασμένες δράσεις. Ορισμένες από αυτές πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Ημερών Αρχαιολογίας, της Διεθνούς Ημέρας Μνημείων και Χώρων, της Διεθνούς Ημέρας και Νύκτας Μουσείων, της Βραδιάς του Ερευνητή και των Ευρωπαϊκών Ημερών Συντήρησης.

Το 2025 για πρώτη φορά, το Τμήμα Αρχαιοτήτων τίμησε τις Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς, προσφέροντας δωρεάν είσοδο σε 16 αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία. Επίσης σειρά εκδηλώσεων πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των εορτασμών για τα 90χρονα του Τμήματος Αρχαιοτήτων (1935-2025).

Αξίζει να σημειώσω ότι μετά από 14 χρόνια αναβιώσαμε τον θεσμό του Βραβείου για τη Διάσωση και Προβολή της Αρχαιολογικής Κληρονομιάς της Κύπρου. Το Βραβείο για το 2025 απονεμήθηκε από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας στους Γάλλους αρχαιολόγους Alain Le Brun και Odile Daune- Le Brun, τιμώντας το έργο τους και την διαχρονική τους προσφορά στην αρχαιολογία της Κύπρου.

ΤΜΗΜΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Προχωρώντας με τον Σύγχρονο Πολιτισμό, αρμοδιότητά μας είναι η διαφύλαξη, παρουσίαση, μελέτη και προώθηση της Κυπριακής Τέχνης του 20ου και 21ου αιώνα στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού εστιάζουμε σε τέσσερις βασικές παραμέτρους: τη στήριξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας, την προβολή των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, την καλλιέργεια κοινού, και τη διασφάλιση της πρόσβασης και συμμετοχής στον πολιτισμό.

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού μέσα από τον σχεδιασμό και την εφαρμογή χορηγικών προγραμμάτων προσφέρει οικονομική ενίσχυση σε δημιουργούς και φορείς, υπηρετώντας την αποστολή του για στήριξη, ανάπτυξη και ενδυνάμωση της σύγχρονης κυπριακής καλλιτεχνικής δημιουργίας. Το 2025 ενισχύσαμε τα χορηγικά μας προγράμματα, σχεδιάσαμε νέα προγράμματα, επενδύσαμε στην κατάρτιση των δημιουργών, και αναβαθμίσαμε κτηριακές εγκαταστάσεις.

Χορηγικά Προγράμματα, έρευνες και εκπαιδεύσεις

Με στόχο τον εκσυγχρονισμό των χορηγικών προγραμμάτων του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού, προχωρήσαμε στην υλοποίηση του Προγράμματος ερευνών «ΑΤΛΑΣ», το οποίο χαρτογραφεί συστηματικά τις απόψεις, τις δυσκολίες, τα κίνητρα, τον βαθμό ικανοποίησης και τις προσδοκίες, τόσο των επαγγελματιών του πολιτισμού όσο και του κοινού. Έχουν ήδη ολοκληρωθεί η έρευνα κοινού και η έρευνα δημιουργών πολιτισμού καθώς επίσης, οι κατά κλάδο ποιοτικές έρευνες επαγγελματιών του θεάτρου, του χορού, της λογοτεχνίας, του παραδοσιακού πολιτισμού, και της μουσικής. Τα αποτελέσματα έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού και είναι διαθέσιμα σε όλους. Σε εξέλιξη βρίσκεται η ποιοτική έρευνα για τον κινηματογράφο και σύντομα θα ακολουθήσει αυτή των εικαστικών.

Μια άλλη σημαντική δράση του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού για την ενδυνάμωση των επαγγελματιών του Πολιτισμού είναι και η υλοποίηση του Προγράμματος Επιμόρφωσης ΜέντωρARTS μέσω ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning). Σκοπός του προγράμματος, το οποίο ανέπτυξε η KPMG Limited, είναι η παροχή γνωστικών εφοδίων για ανάπτυξη κοινού, προσέλκυση χορηγιών και επιχειρηματική οργάνωση.

Κεντρική θέση στα χορηγικά προγράμματα κατέχει το ανταγωνιστικό Πρόγραμμα Πολιτισμός II (2021-2025), το οποίο με προϋπολογισμό ύψους 2.2 εκατ. ευρώ υποστήριξε την υλοποίηση δράσεων από 159 φορείς, 25 ομάδες φυσικών προσώπων και 153 φυσικά πρόσωπα από όλο το φάσμα των καλλιτεχνικών τομέων. Επισημαίνεται ότι βρίσκεται πλέον σε ισχύ το Πρόγραμμα «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ III» (2026-2030) το οποίο αποτελεί τη συνέχεια και μετεξέλιξη των προηγούμενων Προγραμμάτων.

Μέσα από το Σχέδιο Επιχορηγήσεων Θεατρικής Δημιουργίας ΘΥΜΕΛΗ το 2025 χορηγήθηκαν 34 θεατρικές παραγωγές με συνολικό ύψος χρηματοδότησης 1,56 εκ.

Η ανοδική πορεία του κυπριακού κινηματογράφου συνεχίζεται με την παραγωγή ταινιών να αυξάνεται και τους Κύπριους παραγωγούς να συμμετέχουν και σε συμπαραγωγές με πολυεθνικά συνεργεία. Το 2025 έλαβαν χρηματοδότηση 82 ταινίες, μεγάλου και μικρού μήκους, καθώς και ντοκιμαντέρ, συμπεριλαμβανομένων ταινιών μειοψηφικής συμπαραγωγής.

Το 2025, Κυπριακές ταινίες διακρίθηκαν σε σημαντικές διεθνείς διοργανώσεις. Συγκεκριμένα η ταινία «Κράτα Με» της Μυρσίνης Αριστείδου κέρδισε το Βραβείο Κοινού στο Sundance Film Festival, ενώ η ταινία του Μίνωα Παπά «Δωδεκάμερον» έκανε παγκόσμια πρεμιέρα στο Rotterdam Film Festival.

Ενισχύσαμε την κινητικότητα και τη διεθνή δικτύωση των καλλιτεχνών, στηρίζοντας τη συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκές και διεθνείς συνεργασίες και Προγράμματα Φιλοξενίας στο εξωτερικό. Συνολικά επιχορηγήθηκαν 22 εικαστικοί, στους οποίους δόθηκε η δυνατότητα να προβάλουν το έργο τους πέραν των στενών γεωγραφικών ορίων του νησιού μας.

Μέσα από το πρόγραμμα Αποκέντρωσης, στόχος του οποίου είναι η διάχυση του πολιτισμού σε όλη την Κύπρο, υποστηρίξαμε 22 παραγωγές σε 53 κοινότητες, με συνολική επιχορήγηση ύψους €287.000, φέρνοντας θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες μουσικής και παραστάσεις χορού σε κοινότητες της υπαίθρου.

Για την στήριξη και ενίσχυση της πολιτιστικής δημιουργίας στον τόπο μας, διατέθηκε συνολικό ποσό ύψους €2,33 εκατομμυρίων για την επιχορήγηση σειράς φεστιβάλ αλλά και άλλων θεσμικών διοργανώσεων. Συγκεκριμένα, ποσό €1,5 εκ στήριξε καθιερωμένους πολιτιστικούς θεσμούς, όπως το Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος, το Φεστιβάλ Σύγχρονου Χορού, την Πλατφόρμα Χορογραφίας, τις Κινηματογραφικές Μέρες Κύπρου, το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Κύπρου (ISFFC), οι Εικόνες και Όψεις του Εναλλακτικού Κινηματογράφου, καθώς και άλλες κρατικές διοργανώσεις και συνδιοργανώσεις. Επιπρόσθετα, διατέθηκαν περίπου €680.000 για τη διοργάνωση φεστιβάλ στο πλαίσιο του Χορηγικού Προγράμματος ΚΥΠΡΙΑ, ενισχύοντας τη δημιουργικότητα, την εξωστρέφεια και τη σύγχρονη καλλιτεχνική έκφραση. Ποσό ύψους €150.000 παραχωρήθηκε στο Pafos Aphrodite Festival για την διοργάνωση παράστασης όπερας.

Από το 2024 εφαρμόσαμε με επιτυχία την πλατφόρμα υποβολής αιτήσεων για σχέδια και χορηγικά προγράμματα Grants4Arts, για καλύτερη διαχείριση και γρηγορότερη αξιολόγηση των αιτήσεων για όλα τα προαναφερθέντα προγράμματα.

Το 2025 εισάξαμε σειρά νέων προγραμμάτων όπως το «Πρόγραμμα Στήριξης Μονοαιθουσιακών Κινηματογράφων CyNEMA», μέσα από το οποίο στηρίζουμε τις κινηματογραφικές αίθουσες που προσφέρουν στο φιλότεχνο κοινό μια εναλλακτική επιλογή πέραν των εμπορικών παραγωγών του Hollywood, που κυριαρχούν στην αγορά. Παράλληλα με αυτό τον τρόπο προβάλλουμε τον ευρωπαϊκό καλλιτεχνικό κινηματογράφο, αναπόσπαστο μέρος του οποίου είναι βέβαια και ο κυπριακός.

Εφόσον βασικός στρατηγικός μας στόχος για τον σύγχρονο πολιτισμό είναι η προβολή των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, η καλλιέργεια κοινού, και η διασφάλιση της πρόσβασης και συμμετοχής στον πολιτισμό σχεδιάσαμε και λειτουργούμε την ψηφιακή πλατφόρμα «Let's Culture», μέσα από την οποία ανακοινώνονται όλες οι πολιτιστικές δράσεις κυβερνητικών και μη πολιτιστικών φορέων. Η πλατφόρμα αποτελεί μια προσφορά στην κοινωνία, καθώς επιτρέπει σε όλους να ενημερώνονται άμεσα και εύκολα για τις πολιτιστικές δραστηριότητες στον τόπο μας. Δημιουργήσαμε δηλαδή μια γέφυρα επικοινωνίας ανάμεσα στους δημιουργούς και όσους απολαμβάνουν τη δημιουργία.

Το 2025 προκηρύξαμε ακόμα ένα νέο χορηγικό πρόγραμμα για πολιτιστικούς φορείς. Πρόκειται για το Σχέδιο Στήριξης Τεχνολογικής και Ψηφιακής Αναβάθμισης Πολιτιστικών Φορέων του ιδιωτικού τομέα, το οποίο συγκαταλέγεται στις εμβληματικές δράσεις του Υφυπουργείου για το 2025. Κατά την πρώτη φάση του Σχεδίου χρηματοδοτήθηκαν 22 φορείς με συνολικό προϋπολογισμό €406,875.

Άμεση υπήρξε η αντίδραση του Υφυπουργείου Πολιτισμού μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές στην ορεινή Λεμεσό. Προωθήσαμε ειδικό μέτρο στήριξης των πυρόπληκτων κοινοτήτων σκοπός του οποίου ήταν τόσο η πολιτιστική επανασύνδεση και κοινωνική στήριξη των κατοίκων τους, όσο και η προσέλκυση επισκεπτών για την αναζωογόνηση της περιοχής. Στο πλαίσιο αυτό, 16 πυρόπληκτες κοινότητες έλαβαν εφάπαξ ποσό €3.000 η κάθε μία για να διοργανώσουν πολιτιστικές και κοινωνικές δράσεις της επιλογής τους.

Το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού στηρίζει επίσης σειρά φορέων που προωθούν την ανάπτυξη, παρουσίαση και προβολή πολιτιστικών δραστηριοτήτων, όπως οι Στέγες Γραμμάτων και Τεχνών (Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος), οι Στέγες Χορού Λεμεσού και Λευκωσίας, το Μουσείο Κώστα Αργυρού, το Ίδρυμα Πολιτισμού Ορεινών Περιοχών, το Κυπριακό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου και άλλα.

Πολιτιστικό Χωριό Λέμπας

Ένα μεγαλεπίβολο έργο που είναι χρόνια στα σκαριά και επιτέλους φτάνει στην ολοκλήρωση του είναι το Πολιτιστικό Χωριό Λέμπας, για το οποίο οραματιζόμαστε ότι θα λειτουργήσει ως πολιτιστικός πνεύμονας για την Κύπρο. Το πολιτιστικό χωριό με τις υποδομές που διαθέτει θα μπορεί να προσφέρει προγράμματα φιλοξενίας καλλιτεχνών, εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης, φοιτητές Σχολών Καλών Τεχνών, καθώς και χώρο για εκθέσεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Απώτερος στόχος είναι η ανάπτυξη ενός πολιτιστικού οικοσυστήματος, όπου καλλιτέχνες, φοιτητές και μαθητές από την Κύπρο κι απ' όλο τον κόσμο θα δημιουργούν, θα εκπαιδεύονται και θα αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους και με το περιβάλλον.

Το 2025 προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός για τη διαχείριση του Πολιτιστικού Χωριού. Πρόσφατα ολοκληρώθηκε η διαδικασία αξιολόγησης και σύντομα θα προχωρήσουμε στην ανάθεση στον επιτυχόντα αιτητή.

Κυπριακή Βιβλιοθήκη

Όσον αφορά στην Κυπριακή Βιβλιοθήκη, η νέα Συμβουλευτική Επιτροπή συνέταξε το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Το Σχέδιο καταγράφει το όραμα και την αποστολή της Κυπριακής Βιβλιοθήκης, τις λειτουργίες και αρμοδιότητές της, τις υφιστάμενες προκλήσεις καθώς και τις άμεσες ενέργειες που απαιτούνται να γίνουν. Στόχος μας παραμένει η ανέγερση νέου, εμβληματικού κτηρίου, το οποίο θα ενισχύσει τον ρόλο της ως σύγχρονο κέντρο γνώσης και πολιτισμού. Έχει επίσης προκηρυχθεί και βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης η θέση του Διευθυντή της Κυπριακής Βιβλιοθήκης.

Νομοσχέδια

Στο τομέα του σύγχρονου πολιτισμού εμπίπτει και το Νομοσχέδιο για το Καθεστώς του Καλλιτέχνη το οποίο επίσης είναι στα σκαριά εδώ και πολλά χρόνια. Όπως είναι γνωστό το Υφυπουργείο ετοίμασε μαζί με την Επίτροπο Νομοθεσίας το νομοσχέδιο το οποίο και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 23 Ιανουαρίου 2025 μετά από πολλές συζητήσεις, ηλεκτρονική διαβούλευση και διαβούλευση δια ζώσης.

Μετά τη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στις 30 Απριλίου 2025 ενώπιον της Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού στην παρουσία και εκπροσώπων των οργανωμένων φορέων των καλλιτεχνών διαφάνηκε η ανάγκη για συνέχιση των διαβουλεύσεων μεταξύ του Υφυπουργείου

Πολιτισμού και των συλλογικών φορέων των καλλιτεχνών με στόχο να εξεταστούν εκ νέου τα αιτήματα που έθεσαν. Πρέπει να διευκρινίσω εδώ ότι τα περισσότερα από αυτά αφορούν κυρίως θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και γι' αυτό έχουμε προγραμματίσει μια δεύτερη συνάντηση με τον Υπουργό – η πρώτη έγινε το περασμένο καλοκαίρι. Στο πλαίσιο αυτό προωθείται μια συνεχής και συλλογική συνεργασία με τους φορείς των καλλιτεχνών με απώτερο σκοπό την τροποποίηση ή/και ετοιμασία νέου νομοσχεδίου που να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της καλλιτεχνικής κοινότητας.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας του Νομοσχεδίου με τίτλο «Νόμος που Τροποποιεί τους περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμους του 2002 έως (Αρ. 2) του 2025», καταθέσαμε πρόταση, η οποία έχει ενσωματωθεί στο Νόμο με την οποία δωρεές ή συνεισφορές που θα γίνονται σε πολιτιστικά ιδρύματα θα εκπίπτουν από το φόρο εισοδήματος. Στο παρόν στάδιο, ετοιμάζουμε τους όρους και προϋποθέσεις των οργανισμών που μπορούν να εγκρίνονται ως Πολιτιστικά Ιδρύματα.

Διαφύλαξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς – Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας
Βασικός στόχος του Υφυπουργείου Πολιτισμού και της αρμόδιας Υπηρεσίας Κυπριακής Χειροτεχνίας είναι και η διασφάλιση, εξέλιξη και προώθηση της χειροτεχνικής παράδοσης της Κύπρου. Εστιάζουμε στη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών ώστε οι χειροτέχνες/αριστοτέχνες που δραστηριοποιούνται στο νησί να ευημερήσουν.

Την ίδια στιγμή, πέρα από τη διαφύλαξη της άυλης πολιτιστικής μας κληρονομιάς, ιδιαίτερη σημασία δίνεται και στο εκπαιδευτικό έργο της Υπηρεσίας, ώστε η πολύτιμη αυτή τεχνογνωσία να μεταδοθεί στις νεότερες γενιές και να συνεχίσει να αποτελεί ζωντανό μέρος της πολιτιστικής μας ταυτότητας. Για τον λόγο αυτό η Υπηρεσία προχωρεί στην ανακαίνιση του εργαστηρίου κεραμικής και του εργαστηρίου καλαθοπλεκτικής τέχνης καθώς και στην αναβάθμιση της καφετερίας και του περιβάλλοντα χώρου του κτιρίου.

Οι εργασίες για την ανακαίνιση της κεντρικής εισόδου και του πωλητηρίου της Υπηρεσίας έχουν ολοκληρωθεί και ήδη λειτουργεί το πλήρως ανακαινισμένο πωλητήριο.

Τον Δεκέμβριο του 2025 ολοκληρώθηκε η μελέτη για την ανάπτυξη, αναδιοργάνωση και προώθηση του τομέα της χειροτεχνίας, η οποία υλοποιήθηκε μέσω τεχνικής βοήθειας που εξασφαλίστηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο πλαίσιο του έργου εκπονήθηκαν, μεταξύ άλλων, μελέτες για τη δημιουργία Μητρώου Χειροτεχνών, Σχεδιαστών και Τεχνικών Χειροτεχνίας, για την αναβάθμιση του οργανογράμματος και της δομής της Υπηρεσίας Κυπριακής Χειροτεχνίας, καθώς και εισηγήσεις για τον στρατηγικό σχεδιασμό της περιόδου 2026–2031.

Με στόχο την αναζωογόνηση του ευρωπαϊκού τομέα της χειροτεχνίας μέσα από σύγχρονες διαδρομές επανεκπαίδευσης και καινοτομίας η Υπηρεσία συμμετέχει στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus Plus Reskilling Crafts, ένα υψηλού κύρους πρόγραμμα, το οποίο ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2025 και έχει διάρκεια 36 μηνών.

Τον περασμένο Δεκέμβριο παρουσιάστηκε στο Κινηματοθέατρο Παλλάς σειρά ταινιών μικρού μήκους με τον γενικό τίτλο #craftingcyprus, οι οποίες δημιουργήθηκαν κατόπιν ανάθεσης από την Υπηρεσία Κυπριακής Χειροτεχνίας και το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών με στόχο να παρουσιαστούν με μια σύγχρονη αντίληψη όλοι οι βασικοί τομείς της χειροτεχνικής πρακτικής.

Το 2025, ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συμμετοχή της Υπηρεσίας με δικό της περίπτερο στην 7η Διεθνή Μπιενάλε Χειροτεχνίας - Révelations - στο Grand Palais στο Παρίσι, όπου προβλήθηκαν καινοτόμες και ανανεωμένες εκδοχές 'ύφανσης' 'πλέξης' και 'κεντήματος'.

Επισημαίνεται, επιπλέον, ότι την 1η Δεκεμβρίου 2025 άρχισε η εφαρμογή του Κανονισμού 2023/2411 για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων για χειροτεχνικά και βιομηχανικά προϊόντα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο κανονισμός αυτός προστατεύει τη φήμη των κυπριακών προϊόντων διεθνώς, περιορίζει τις απομιμήσεις και ενισχύει τη βιωσιμότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ιδιαίτερα στις αγροτικές και ορεινές περιοχές που στηρίζουν την παράδοση της κυπριακής χειροτεχνίας.

Ψηφιακή καταγραφή και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και του σύγχρονου πολιτισμού

Ανταποκρινόμενοι στην ανάγκη για διαφύλαξη και ψηφιακή προβολή του Πολιτισμού μας προχωρούμε, τόσο σε Εθνικό όσο και Ευρωπαϊκό επίπεδο, στην υλοποίηση δράσεων για την Ψηφιοποίηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας.

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων υλοποιεί σειρά προγραμμάτων για την ψηφιοποίηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς με χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό, αλλά και από την Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της προσπάθειας μας για βελτίωση της εμπειρίας των επισκεπτών στα μνημεία και αρχαιολογικούς μας χώρους δημιουργήθηκε ιστοσελίδα που φιλοξενεί νέους ψηφιακούς οδηγούς για τους δέκα από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους του νησιού. Οι ψηφιακοί οδηγοί είναι διαθέσιμοι στο διαδίκτυο (στον σύνδεσμο www.digitalguides.com.cy) αλλά και μέσω των κωδικών QR πάνω στις ενημερωτικές πινακίδες που έχουν τοποθετηθεί σε συνολικά 121 σημεία στους αρχαιολογικούς χώρους της Νέας Πάφου, στους Τάφους των Βασιλέων, στην Παλαίπαφο, στην αρχαία πόλη του Κουρίου και στον παραπλήσιο Ιερό του Απόλλωνα Υλάτη, στο Στάδιο του Κουρίου, στην Αμαθούντα, στους νεολιθικούς οικισμούς της Χοιροκοιτίας και της Καλαβασού και στο αρχαίο Κίτιο. Επίσης παραδόθηκε στο κοινό η ψηφιακή ξενάγηση με κωδικούς QR για τον αρχαιολογικό χώρο της Πύλης Πάφου στην Λευκωσία.

Σημαντική επιτυχία του 2025 ήταν και η έγκριση της αίτησης μας στα Norway Grants για την χρηματοδότηση της ψηφιακής καταλογογράφησης της Κρατικής Συλλογής Έργων Τέχνης, που αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για τη διαφύλαξη, την ανάδειξη και τη διαχείριση της σύγχρονης καλλιτεχνικής κληρονομιάς.

Με στόχο την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου λειτουργικού πλαισίου και ενός διαδραστικού ψηφιακού εργαλείου που θα στηρίξει τη μετάβαση των μουσείων της Κύπρου προς την κλιματική βιωσιμότητα, το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού συμμετέχει ως εταίρος στο ερευνητικό έργο ClimAid.

Πολιτιστική Εξωστρέφεια – Διεθνείς Σχέσεις και Συνεργασίες

Έχουμε προωθήσει σειρά δράσεων που αναδεικνύουν τους καλλιτέχνες μας διεθνώς και προβάλλουν τον πολιτισμό της Κύπρου σε νέες αγορές. Από τη συμμετοχή σε διεθνή φεστιβάλ και εκθέσεις μέχρι τη σύναψη συνεργασιών με ξένους φορείς, κάθε πρωτοβουλία στοχεύει στη διεύρυνση του κοινού και στην ενίσχυση της πολιτιστικής παρουσίας της χώρας μας στο εξωτερικό.

Συνεχίστηκαν δράσεις διεθνούς προβολής των Κυπρίων εκδοτών και συγγραφέων μέσα από τη συμμετοχή της Κύπρου σε μεγάλες εκθέσεις βιβλίου, όπως αυτή στην Φραγκφούρτη και στην Μπολόνια. Το 2025 μάλιστα η Κύπρος ήταν η τιμώμενη χώρα στην Διεθνή Έκθεση Βιβλίου του Βελιγραδίου.

Ένα ακόμη σκέλος της πολιτικής μας για ενίσχυση της εξωστρέφειας της σύγχρονης κυπριακής πολιτιστικής παραγωγής είναι οι θεσμοθετημένες συμμετοχές της Κύπρου σε διεθνείς διοργανώσεις υψηλού κύρους, όπως η Μπιενάλε Βενετίας, καθώς και η παρουσία του Τμήματος Σύγχρονου Πολιτισμού Κύπρου στα φεστιβάλ κινηματογράφου των Καννών, του

Βερολίνου και της Θεσσαλονίκης, με στόχο την προώθηση την οπτικοακουστική βιομηχανία της χώρας. Συνεχίζουμε επίσης με μεγάλη επιτυχία την Εβδομάδα Κυπριακού Θεάτρου στην Αθήνα.

Εξίσου σημαντική για την προβολή της σύγχρονης κυπριακής δημιουργίας στο εξωτερικό μέσα από τα πολιτιστικά μας κέντρα στην Αθήνα, το Λονδίνο και το Βερολίνο. Διορίστηκε νέος Διευθυντής στο Σπίτι της Κύπρου στην Αθήνα και προσλήφθηκε πολιτιστικός λειτουργός στο Βερολίνο, θέσεις που παρέμεναν κενές τα τελευταία χρόνια. Το 2025 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και η ίδρυση Πολιτιστικού Κέντρου στο Παρίσι το οποίο θα στεγάζεται στην Πρεσβεία της Κύπρου. Η θέση Πολιτιστικού Ακολούθου έχει ήδη προκηρυχθεί και σύντομα θα πληρωθεί.

Κάτι που θα βάλει την Κύπρο στο επίκεντρο είναι και ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας. Το Δεκέμβριο του 2025 ολοκληρώθηκε εκ μέρους του Υφυπουργείου που είναι και η αρμόδια αρχή για το θέμα, η διαδικασία για την επιλογή της πόλης που θα είναι η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2030. Η πόλη που έλαβε το χρίσμα είναι η Λάρνακα. Με Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου η Λάρνακα τα επόμενα πέντε χρόνια θα πάρει συνεισφορά από το Υφυπουργείο Πολιτισμού ύψους €10,0 εκ., ενώ η ΕΕ δύναται να προικοδοτήσει την Πολιτιστική Πρωτεύουσα με επιπλέον €1,5 εκ.

Παράλληλα προωθήθηκαν διμερείς και διεθνείς συμφωνίες πολιτιστικής συνεργασίας. Ξεχώρισαν οι δράσεις στο πλαίσιο της πρώτης διακρατικής Συμφωνίας Πολιτιστικής Συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου, που υπογράφηκε τον Αύγουστο 2024 στη Λευκωσία. Υπογράψαμε Μνημόνιο Συναντίληψης με την Ιταλία για την πρόληψη της κλοπής, της σύλησης, της εισαγωγής, της εξαγωγής και της παράνομης διακίνησης κινητών πολιτιστικών αγαθών και για την προώθηση της επιστροφής τους. Υπό διαβούλευση βρίσκονται Μνημόνια με πολλές άλλες χώρες, πάντα σε συντονισμό με το Υπουργείο Εξωτερικών. Το Δεκέμβριο του 2025 η Κύπρος έγινε δεκτή στο Φόρουμ Αρχαίων Πολιτισμών το οποίο ιδρύθηκε το 2017 με πρωτοβουλία της Ελλάδας και της Κίνας με στόχο την ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ χωρών με μακράιωνη πολιτιστική κληρονομιά. Στα μέλη του περιλαμβάνονται η Ελλάδα, η Κίνα, η Αίγυπτος, το Ιράν, το Ιράκ, η Ιταλία, η Ινδία, το Μεξικό, το Περού, η Βολιβία και η Αρμενία.

Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε επίσης στην ενίσχυση διακρατικών και διεθνών σχέσεων από το Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου και την Εθνική Επιτροπή για την Πάταξη της Σύλησης και της Παράνομης Διακίνησης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, για τον εντοπισμό και επαναπατρισμό κυπριακών αρχαιοτήτων. Μέσα στο 2025 επαναπατρίστηκαν δεκάδες αρχαιότητες από χώρες όπως οι ΗΠΑ, Αυστρία, Ηνωμένο Βασίλειο και Αυστραλία, ενώ περισσότερες από 1.000 παραδόθηκαν από ιδιώτες στην Κύπρο.

Επιπλέον, 10 κυπριακές αρχαιότητες εντάχθηκαν στο Virtual Museum of Stolen Cultural Objects της UNESCO, που εγκαινιάστηκε τον Σεπτέμβριο στο πλαίσιο του Mondiacult 2025 στο οποίο συμμετείχα μαζί με πέραν των 160 άλλων υπουργών πολιτισμού από όλο τον κόσμο.

Πολιτιστική παιδεία και εκπαίδευση

Η προώθηση της πολιτιστικής παιδείας αποτελεί βασικό στόχο του προγράμματος διακυβέρνησης. Μέσα από ποικίλες δράσεις επιδιώκουμε να ενθαρρύνουμε τα παιδιά και τους νέους να έρθουν σε επαφή με τον πολιτισμό, να αναπτύξουν τη δημιουργικότητα, την ευαισθησία στις τέχνες αλλά και την κριτική σκέψη.

Για τις σχολικές ηλικίες σχεδιάσαμε και υλοποιούμε σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Νεολαίας και Αθλητισμού το πρόγραμμα «Σχολεία Πρεσβευτές Πολιτισμού – Παιδιά Πρεσβευτές Πολιτισμού». Έχει ετοιμαστεί σχετικό εκπαιδευτικό υλικό και δημιουργήθηκε ο θεσμός του «Πρεσβευτή Πολιτισμού», με την συμμετοχή 175 καλλιτεχνών και χειροτεχνών. Κατά τη σχολική

χρονιά 2024-2025 συμμετείχαν με μεγάλη επιτυχία 15 σχολεία, από τη Δημοτική έως τη Μέση και Τεχνική Εκπαίδευση. Την φετινή ακαδημαϊκή χρονιά ο θεσμός επεκτείνεται σε 30 σχολεία.

Εξίσου σημαντικό είναι και το πρόγραμμα «Φιλαναγνωσίας – Διαδρομές σε Βιβλιοθήκες», το οποίο υλοποιείται για δεύτερη χρονιά σε επτά κοινοτικές και δημοτικές βιβλιοθήκες, σε συνεργασία με ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και σχολικές μονάδες. Παράλληλα, προγραμματίζεται η ανάπτυξη και υλοποίηση νέων προγραμμάτων Μουσειακής Αγωγής στα μουσεία μας.

Κάρτα Πολιτισμού Νέων

Συνεχίζουμε τον θεσμό της Κάρτας Πολιτισμού Νέων, η οποία αποτελεί ένα μέτρο, που εντάσσεται στη στρατηγική μας επιδίωξη για προώθηση της πολιτιστικής παιδείας. Το 2025 διευρύνουμε το ηλικιακό όριο ώστε να καλύπτει τις ηλικίες 18 έως 21 και επιπλέον δώσαμε την ευκαιρία στους κατόχους της κάρτας να αγοράσουν βιβλία της επιλογής τους από όλα τα βιβλιοπωλεία της Κύπρου. Μέχρι τώρα πέρα των 12000 νέων έχουν λάβει την κάρτα.

Προτεραιότητες για το 2026

Το 2026 προχωρούμε με την υλοποίηση των στόχων μας, μέσα από σημαντικές δράσεις, έργα και πρωτοβουλίες που ενισχύουν την περαιτέρω ανάπτυξη και το αποτύπωμα του πολιτισμού μας. Ξεχωρίζει το Πολιτιστικό Πρόγραμμα που πλαισιώνει την Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το πρώτο εξάμηνο του 2026, για την προετοιμασία του οποίου τα Τμήματα του Υφυπουργείου εργάζονται εντατικά από το 2025.

Πρόκειται για ένα από τα πλέον εμβληματικά και εξωστρεφή εγχειρήματα του Υφυπουργείου που υλοποιείται σε συνεργασία με την Γραμματεία της Κυπριακής Προεδρίας και έχει προϋπολογισμό πέραν των €4,5εκ. Περιλαμβάνει εκθέσεις, φεστιβάλ, συναυλίες, θεατρικές και κινηματογραφικές παραγωγές, διαδραστικές εμπειρίες και πολλές άλλες εκδηλώσεις σε ολόκληρη την Κύπρο και στο εξωτερικό. Το πολιτιστικό πρόγραμμα αντανακλά μια συλλογική προσπάθεια με κοινό στόχο την προβολή της δύναμης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας του τόπου μας.

Ολοκληρώνοντας την παρουσίασή μου θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι εγώ προσωπικά, η Διοίκηση, οι Διευθυντές και όλο το προσωπικό των τμημάτων του Υφυπουργείου Πολιτισμού συνεχίζουμε με αφοσίωση και στρατηγικό προγραμματισμό, να υλοποιούμε δράσεις και πρωτοβουλίες που προάγουν τον πολιτισμό μας, ενισχύουν την πολιτιστική ταυτότητα της Κύπρου και καθιστούν τη χώρα μας σημείο αναφοράς στη διεθνή πολιτιστική σκηνή.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη του Υφυπουργείου που εργάζονται αγόγγυστα για την ανάπτυξη του τομέα του πολιτισμού αλλά και για την αναγνώριση του ως κινητήρια δύναμη για την κοινωνική και οικονομική πρόοδο και ευρωστία. Σας ευχαριστώ